

СЕКЦІЯ 9. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Богородицька Г. Є.

*кандидат економічних наук, доцент,
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна*

Самокиш А. І.

*студентка,
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-558-0-34>

«ЗЕЛЕНІ» ОБЛІГАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Післявоєнна відбудова України потребує колосальних фінансових ресурсів, які значно перевищують можливості державного бюджету та традиційних джерел фінансування. За даними спільної Швидкої оцінки завданої школи та потреб на відновлення (RDNA4), оприлюдненої Урядом України, Групою Світового банку, Європейською Комісією та ООН, станом на 31 грудня 2024 року загальна вартість відбудови та відновлення в Україні становить 524 мільярди доларів США впродовж наступного десятиліття [1]. У таких складних умовах ключового значення набувають інноваційні фінансові інструменти, здатні мобілізувати міжнародний капітал і водночас спрямувати його у сферу сталого розвитку. Одним з таких методів можуть стати «зелені» облигації – боргові цінні папери, кошти від розміщення яких спрямовуються на фінансування екологічних проєктів. Облигації випускають спеціально для отримання грошей на конкретну ціль. Наприклад, на спорудження джерел відновлювальної енергетики, заміну обладнання на енергоефективне чи модернізацію очисних споруд. «Зелені» облигації мають низку специфічних рис, які відрізняють їх від традиційних боргових інструментів.

Зараз ринок «зелених» облігацій перебуває на етапі формування та розвивається відповідно до загальносвітових стандартів сталого фінансування. Вони були затверджені як окремий вид цінних паперів з набуттям чинності редакцій Закону України № 3480-IV «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» [2].

Також слід врахувати міжнародний досвід впровадження «зелених» облігацій. Наприклад, Колумбія, яка у 2021 році здійснила перший випуск суверенних «зелених» облігацій, що стало важливим кроком у реалізації національних зобов'язань за Паризькою кліматичною угодою. Основною метою випуску було залучення коштів для фінансування екологічних проєктів у сферах: зміцнення системи охорони довкілля та адаптації до зміни клімату, розвиток відновлювальної енергетики, стале управління водними ресурсами, зменшення викидів парникових газів. Ця країна розробила власну Green Bond Framework, яке отримало позитивну оцінку від міжнародних верифікаторів, що підвищило довіру інвесторів. Це дозволило країні залучити значний обсяг коштів на міжнародних ринках і водночас позиціонувати себе як державу, яка дотримується принципів прозорості та звітності [3]. Успіх Колумбії показав, що навіть країни з економікою, що розвивається, можуть ефективно використовувати інноваційні фінансові інструменти для фінансування сталого розвитку. Цей приклад є корисним і для України, адже він демонструє, як чітка нормативна база, прозорість у використанні коштів і орієнтація на міжнародні стандарти здатні привернути увагу глобальних інвесторів.

В умовах післявоєнної відбудови Україна стикається з подвійним завданням: не лише відновити зруйновану інфраструктуру, а й закласти основу для сталого економічного розвитку, орієнтованого на екологічність та енергоефективність. У цьому контексті «зелені» облігації постають як один із найбільш перспективних фінансових інструментів, здатних залучити довгострокові інвестиції на відновлення енергетики, транспорту, житлово-комунального господарства та екологічних систем. Використання цього механізму дозволить Україні інтегруватися у глобальні фінансові ринки, відповідаючи міжнародним стандартам прозорості та сталого розвитку [4]. Використання «зелених» облігацій у післявоєнній відбудові України здатне забезпечити низку важливих результатів, що матимуть економічний, соціальний, екологічний та стратегічний вимір. Насамперед очікується залучення значного обсягу довгострокових інвестицій від міжнародних фінансових інституцій та приватних інвесторів, що дозволить відновити зруйновану

війною інфраструктуру на основі сучасних стандартів енергоефективності та інноваційних технологій. Реалізація масштабних проєктів сприятиме зростанню ВВП і створенню нових робочих місць у будівництві, енергетиці, транспорті та сфері переробки відходів. У соціальній сфері це означитиме підвищення якості життя громадян завдяки модернізації житлового фонду, розвитку сучасних комунальних послуг і зменшенню енергетичної бідності населення. Екологічний ефект проявиться у скорочення викидів парникових газів, відновленні пошкоджених війною екосистем, розвитку циркулярної економіки та системи переробки відходів. У стратегічному плані впровадження «зелених» облігацій посилить позиції України на міжнародній арені, інтегрує її у світові фінансові ринки через дотримання міжнародних стандартів сталого фінансування та сприятиме зміцненню енергетичної незалежності й безпеки держави. Таким чином, цей інструмент може стати ключовим для забезпечення сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності України в довгостроковій перспективі.

Література:

1. World Bank Group. Оновлена оцінка потреб України на відновлення та відбудову. World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needsassessment-released>.
2. Що таке «зелені» облігації та чому українцям варто звернути увагу на цей фінансовий інструмент. URL: https://www.finance.ua/ua/saving/shcho-take-zeleni-oblihotsii#headline_1
3. Case study Colombia The First Sovereign Green Bond in Local Currency in Latin America. The World Bank. July 2022. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/bc687cc79a64b1640b0a1e7af7a56142-0340012022/original/WB-Colombia-Greenbond-CaseStudy-Final.pdf>
4. United Nations Development Programme. (2022). Supporting Green Bond Development for Ukraine. UNDP. Retrieved from URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-10/Supporting%20Green%20Bond%20Development%20for%20Ukraine.pdf>